

A LA FUNDACIÓ CONSELL DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA

Amb data molt recent hem rebut Certificació del Consell de la Informació de Catalunya, donant resposta a la nostra sol·licitud d'intervenció pel que fa a la queixa de vulneració del codi deontològic de la professió que observàvem reiteradament en els Mitjans de Comunicació Públics de l'Hospitalet.

El primer que ens cal, és agrair l'atenció de la nostra queixa a l'esmentat organisme i les paraules que s'expressen en l'esmentada Certificació sobre la proximitat de postures professionals entre el que defensa la nostra entitat, Foment de la Informació Crítica i el mateix Consell de la Informació de Catalunya.

Ens ha sorprès, tanmateix, el pronunciament final del Consell pel fet que no hem tingut oportunitat de contrastar les al·legacions de l'organisme sobre el que vam fer recaure les nostres queixes amb les nostres argumentacions, que potser podrien haver aclarit alguns dels aspectes claus de la postura expressada.

I més enllà de sorprendre'ns el procediment, ens hem sentit defraudats, no tant per les conclusions de la Certificació, que també en molt bona part, com per algunes de les interpretacions que fa el Consell envers la nostra entitat i la nostra queixa, que ens fa percebre que no s'ha entès el rovell de l'ou del conflicte que expressàvem.

Pel que fa a les al·legacions dels Mitjans de Comunicació Públics de l'Hospitalet caldria constatar el següent:

1. Si l'organisme s'ha de regir pels principis que incorpora el Contracte-Programa aprovat en data 24 de maig de 2023, caldria afirmar que la seva pràctica vulnera, al nostre entendre, la Clàusula 2 en els seus apartats 2.1. a) Fomentar la identitat local i la realitat social i plural del municipi. b) Informar de forma veraç, transparent i respectuosa amb el pluralisme polític. c) Esser un vehicle de participació dels agents de la vida municipal, inserint espais d'opinió dels grups polítics municipals, representants de les entitats ciutadanes del municipi i dels òrgans de participació locals. d) Promoure l'associacionisme i la iniciativa social per mitjà de la difusió de les activitats que porten a terme les entitats que actuen en la ciutat. e) Esser vehicle de difusió del coneixement i de la cultura de la nostra ciutat, i f) Garantir les millors condicions d'independència i professionalitat dels periodistes i la resta de col·lectius que hi treballen. I també en l'Apartat 2.2 a). El principi de llibertat de comunicació. c) El principi de pluralisme, fomentant el debat públic i la participació democràtica. d) El principi de prestació com a servei públic, i f) El principi de protecció dels drets fonamentals.
2. Per argumentar l'atenció donada als actes que organitza FIC, les al·legacions dels MCP inclouen una relació —que ja és de per si una exposició evident del menyspreu i escamoteig a la ciutadania— de 10 notícies cobertes entre els anys 2018 i 2024 (una el 2019, una altra el 2020, tres al 2021, una el 2022, una el 2023 i tres en el que portem de 2024, des que vam expressar la queixa). Exactament, 10 informacions en més de sis anys d'activitats —una de les quals

precisament la present queixa al CIC i una altra la referida a un ple municipal en el que FIC va participar i que els MCP cobreixen sistemàticament—, quan en les memòries de l'entitat es posa de manifest que s'organitzen anualment més d'una dotzena d'actes públics i es generen multitud d'accions que tenen un caràcter informatiu indubtable. Segons les pròpies al·legacions, l'atenció dels MCP a les activitats de FIC no ha superat en tots els anys el 10% del total que s'ha organitzat o protagonitzat. El problema no seria, doncs, l'absència d'atenció en funció dels criteris periodístics de cobriment de l'actualitat ciutadana, sinó el menyspreu absolut a l'activitat de FIC, i no perquè les activitats puguin tenir més o menys interès, que serien aspectes valoratius que no es podrien discutir, sinó perquè en tractar-se d'una entitat crítica, especialment amb l'Ajuntament i amb les servituds que se'n deriven sobre els professionals periodístics contractats per l'equip de govern, es fa el buit absolut sobre tot el que hi tingui a veure, amb el consegüent perjudici cívic. Aquest fenomen de buit permanent, d'altra banda, no afectaria tant a l'entitat —que ja està acostumada a aquest tracte informatiu— com a la ciutadania a la que es priva de rebre informació rellevant per l'únic fet que, el que FIC genera, desagrada als poders públics.

3. Les al·legacions presentades insisteixen que els MCP no ignoren l'activitat de l'entitat. Estem absolutament d'acord, i justament d'aquí la nostra queixa, que no ignora les activitats que FIC organitza, sinó que simplement els hi fa el buit i no les cobreix periodísticament, aspecte que, especialment en mitjans públics d'informació pagats per tothom, representa, al nostre parer, una vulneració del codi deontològic que han de defensar els equips directius de la informació pública.
4. Insistim en una de les observacions que fèiem: ens hem queixat reiteradament i els directius dels MCP ho coneixen perfectament malgrat fer veure que son del tot ignorants de les reiterades protestes. El que no hem fet ha estat reiterar la reclamació per escrit cada vegada que hem observat la discriminació. S'haurien enviat més de 80 cartes en aquests sis anys demanant explicacions...
5. Afirmen en les al·legacions que sempre s'han seguit criteris periodístics d'acord amb els recursos disponibles. Si ha estat així, els criteris periodístics han estat esbiaixats i restrictius en funció de criteris que no tenen res a veure amb la informació. Altra cosa són els recursos disponibles. Entenem perfectament que no sempre és possible cobrir-ho tot. El que costa d'entendre és que a segons quina entitat no se li cobreixi gairebé mai res.
6. En les al·legacions, per posar de manifest la no discriminació, afirma el director que ell va participar en un dels actes convocats per l'entitat on se l'havia convidat. És cert, i li vam donar les gràcies. Aquell acte sí que es va cobrir i, contra el que s'afirma a les al·legacions, va ser presencial i *on line*, com ho fem de manera general des de la pandèmia. També assegura que no van posar pegues a l'hora de cedir-nos imatges de Ràdio l'Hospitalet que precisàvem per il·lustrar un dels llibres anuals que l'entitat publica. Com si les fotografies de Ràdio l'Hospitalet fossin propietat dels MCP i no un patrimoni de la ciutat, al qual tothom hauria de poder accedir sense tantes dificultats de tràmit com se'ns va obligar a fer.

7. Malgrat el que pretenen les al·legacions, ens reiterem en la mala praxis professional i en la vulneració del codi deontològic que obliga, especialment als mitjans públics, a no discriminar les informacions en funció de qui les organitza o protagonitza. De fet, arran d'aquesta reclamació, hem observat ja un encomiable canvi. En el darrer acte públic que va organitzar FIC, sobre el tema del feminisme a la ciutat aquest passat mes de juny, va aparèixer un redactor dels MCP que va cobrir la informació i al qual vam donar les gràcies. És possible, però, per les preguntes que va fer el periodista a la vicepresidenta de l'entitat després de l'acte, que el que més interessés als MCP no fos l'acte en sí, sinó algunes declaracions sobre preteses dissensions internes de l'entitat que van ser convenientment aclarides.
8. Com una mostra més d'aversion a la nostra entitat, les al·legacions dels MCP fan referència al titular de la notícia que va publicar *L'Estaca* quan vam rebre la notificació del CIC que s'havia admès a tràmit la queixa de FIC on consideràvem que s'havia vulnerat el codi deontològic. En la notícia no és deia res mes que l'admissió a tràmit i en el titular es llegia el mateix perquè és impossible que s'afirmi en una mateixa frase que s'admet a tràmit una queixa i que es dona fe de la vulneració d'un dret, a no ser que es vulgui fer una interpretació de mala voluntat. El titular deia que el CIC admetia a tràmit una queixa que per FIC vulnerava drets. Entendre una altra cosa és voler fer una interpretació interessada i esbiaixada. I presentar-ho dins les al·legacions, un marcat interès a posar el CIC en contra dels que presenten la queixa.
9. Els MCP diuen, finalment, que són escrupolosos en el compliment i el respecte del codi deontològic. Si ser escrupolosos és mantenir escúpols no en tenim cap dubte respecte de FIC i d'aquí la nostra sol·licitud d'intervenció a un organisme que ens mereixia tota confiança.

Pel que fa a algunes de les consideracions del Consell de la Informació de Catalunya en el seu text de Certificació, volem exposar el següent:

1. Des del mateix "assumpte" que exposa la Certificació del CIC és observable el problema. La queixa no era pel menyspreu que els MCP apliquen sobre FIC, sinó per l'escamoteig que suposa privar la ciutadania hospitalenca de les activitats noticiables de l'entitat. I això d'una manera reiterada al llarg dels anys.
2. És cert que la queixa expressada no fa relació a un cas concret sinó a una actitud global, que probablement no és única a Catalunya i que requeriria justament una atenció preferent en els casos que afecten a Mitjans de Comunicació Públics finançats per la ciutadania. I especialment pel que fa als municipis, on el tracte governs municipals/activisme ciutadà és, en general, mal vist pels equips de govern i, en conseqüència, maltractat en el capítol informatiu de les ciutats i pobles del país especialment quan es tracta d'entitats, organismes i mitjans de comunicació alternatius o crítics. Considerar, com ho fa el CIC, que algunes de les queixes rebudes "tenen com a rerefons tensions de caràcter polític" és introduir un element de distorsió absolutament incompatible amb l'objecte final que hauria de presidir els criteris de defensa

de la informació, com son si es vulneren o no el drets, al marge de qualsevol rerefons.

3. Pel que fa al nostre cas, el CIC afirma que “no és aquest necessàriament el cas que ens ocupa però sí que la situació planteja[da] sembla poder respondre a un determinat tipus d’enfrontaments que poden ser de signe molt divers”. Caldrà, per tant, aclarir-ho. FIC no ha protagonitzat cap mena d’enfrontament amb cap professional dels MCP, cap membre de FIC —alguns dels quals periodistes d’ofici—, no tenen cap conflicte personal o col·lectiu amb cap periodista dels mitjans i en alguns casos hi ha un contacte de respecte i fins i tot cordial, amb molts dels companys que treballen als MCP. Hi ha, això sí, la convicció que els MCP no responen a la seva funció i no per culpa de la majoria dels professionals que estan sotmesos necessàriament a les consignes que els arriben dels poders polítics perquè s’hi juguen l’estabilitat en el seu lloc de feina. Per tant, ni hi ha enfrontaments, ni hi ha rerefons polític. Hi ha una mirada crítica sobre el que ha de ser la informació objectiva dels MCP, controlats no pels aparells de poder polític sinó per la ciutadania organitzada i amb criteris d’objectivitat, de rigor deontològic de la professió i de respecte a les llibertats democràtiques. Suposàvem que el CIC mantenia en aquest punt els mateixos criteris que la nostra entitat i que hi seria sensible a la nostra queixa en virtut del que es plantejava i no per cap subjectivisme interpretatiu. Lamentem que no sigui així.
4. Sabem que el CIC no disposa d’elements objectius per avaluar el cobriment informatiu de mitjans que puguin ser objecte de queixa i no demanàvem en aquest sentit cap avaluació de la tasca dels MCP. El que demanàvem, en base a la nostra queixa expressada en la demanda d’intervenció, és avaluar, a la vista de les dades exposades i a les al·legacions i contra al·legacions, la possible vulneració de drets i, per tant, la vulneració de les normes deontològiques que haurien de presidir l’exercici lliure de la professió, més enllà de les servituds salarials i d’estabilitat dels llocs de treball, en mans dels que determinen la manera d’actuar professionalment dels periodistes. Afirmando, com s’afirma, que no correspon al Consell “la missió d’esmenar la plana a les línies editorials de qualsevol mitjà de comunicació”, tampoc és una cosa que ens hagués agradat llegir. Pensem que el CIC no tindria més remei que esmenar la plana a les línies editorials de qualsevol mitjà, només que posés on correspon el dret de la ciutadania a rebre informació veraç, contrastada, rigorosa i universal, és a dir, provinent de totes les fonts informatives que generen un volum informatiu de valor per la ciutadania. D’altra banda, quan es tracta de Mitjans de Comunicació Públics, defensar el control ciutadà per davant del control exclusiu dels poders polítics, sí que hauria de ser objecte del Consell perquè no és el mateix un mitjà privat que un mitjà que ha d’actuar específicament com un servei públic.
5. Finalment el CIC intervé en una qüestió absolutament aleatòria en el cas que ens ocupa i amb uns criteris molt poc encertats. Afirma que “es fa especialment difícil avaluar el grau de presència i incidència que Foment de la Informació Crítica té a la ciutat de l’Hospitalet.” No li cal al CIC avaluar aquesta dada per pronunciar-se sobre el que és el moll de l’os de la queixa. Però, a més, crear-se una opinió al respecte pel contingut del blog de FIC resulta absolutament

lamentable. FIC és una entitat amb una seixantena de socis, una Junta Directiva de 12 membres i sense un cèntim de subvenció de cap tipus. Per tant, és una entitat sense ànim de lucre, que reuneix la seva Junta Directiva com a mínim cada 15/21 dies, que publica un llibre que fan els propis associats de FIC cada any, que publica diàriament una informació a *L'Estaca*, que forma part de les principals coordinadores ciutadanes que existeixen a l'Hospitalet, que està present al Consell de Ciutat i al Consell del seu districte, que un dels membres de la Junta va ser, quan l'aprovació del darrer Contracte-Programa dels MCP, membre del Consell Executiu i de Programació d'aquest mitjans, i que no té més recursos que l'activisme de tots els seus membres per abastar tots els objectius que es proposa anualment. Que es mesuri el pes de FIC a l'Hospitalet pel que contempla la seva web és un error. De la mateixa manera que seria un error pensar que un organisme com el CIC funciona malament pel fet que en la seva web, a primers de juliol de l'any 2024, encara no s'havia pogut consultar la Memòria anual de l'any 2023 (ara ja sí). Hagués estat molt més productiu, recavar directament informació de la nostra entitat a través del contacte establert quan la queixa i molt més encertat per tothom. Refarem la nostra web —les nostres webs— tan aviat com ens sigui possible, distraient esforços personals d'una banda per col·locar-los en una altra, perquè ja veiem que organismes tan acreditats com el mateix CIC hi dona una importància cabdal als recursos d'internet més que no pas al contacte directe.

6. D'altra banda, la mateixa Certificació assenyala que "l'entitat es refereix com a fita important el fet d'haver aplegat un centenar de persones en un acte realitzat recentment. És això un índex suficient per reclamar que aquest acte comptés amb la cobertura de la televisió pública del municipi?. Són aquestes situacions molt discutibles; i a manca d'altres elements de judici, cal posar per davant la presumpció que els periodistes dels mitjans públics de l'Hospitalet, actuen amb professionalitat". La cita es refereix a l'organització de la Segona Edició de La Nit dels Insurrectes, una celebració crítica amb el nomenament com a Fill Predilecte de l'Hospitalet del president del Mobile World Congress per part de l'alcaldessa de la ciutat, quan hi ha tantíssims activistes històrics de la ciutat que han estat oblidats pel poder local. L'acte va reunir un centenar llarg de persones en un sopar en un hotel de la ciutat, que van pagar l'import del cobert, entre els quals hi havia una part molt important i transversal de l'activisme ciutadà i que va ser valorat pels assistents i no només pels organitzadors, com un acte de notable transcendència cívica. Quan els MCP cobreixen, per exemple, notícies que fan referència a uns veïns que han perdut un lloro i converteixen en inexistent un acte com el referit, és que, o s'incompleix el codi deontològic de la professió, o ens volen fer creure que *això no és un índex suficient per reclamar que aquest acte comptés amb la cobertura de la televisió pública del municipi*. Actes d'aquestes mateixes característiques, com ara els Premis de Reconeixement Cultural que es feien fa anys a la comarca del Baix Llobregat, aconseguien aglutinar uns 300 comensals de tota la comarca i tots els mitjans públics i privats feien la cobertura corresponent perquè aquest tipus d'actes, organitzats des de la societat civil, són clarament rellevants socialment. Està clar que aquells que no organitzen, des de les entitats cíviques, esdeveniments d'aquest estil, no poden entendre que un

sopar amb un centenar de persones sigui un acte que mereix un reconeixement informatiu indiscutible, però és lamentable que un organisme com el CIC no faci una lectura més propera a la realitat en aquest punt.

Per tot plegat, reiterem l'agraïment al CIC pel temps emprat en la nostra problemàtica, lamentem profundament que no s'hagi pronunciat sobre el que ens semblava un contenciós que podria haver creat una certa jurisprudència deontològica en la professió a nivell de Catalunya —el contenciós sempre oblidat dels mitjans de comunicació públics i la seva influència sobre la ciutadania— i els encoratgem a aprofundir sobre les necessitats de la informació plural a casa nostra.

Cordialment,

JUNTA DIRECTIVA DE

FOMENT DE LA INFORMACIÓ CRÍTICA (L'HOSPITALET)

9 Juliol 2024.